

Odvolací soud zrušil řízení prvního soudu jako zmatečné a žalobu odmítl, protože se žalobci, který podle znalceva posudku trpí stíhomamem a není způsobilý samostatně před soudem jednati, nedostává procesní způsobilosti (§§ 7, 477 č. 5 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Stěžovatelé uplatňují jen, že o otázce procesní způsobilosti žalobcově rozhodl okresní soud, který usnesením ze dne 4. října 1935 zastavil řízení o jeho zbavení svéprávnosti. Názor ten není správný. Podle § 1 řádu o zbav. svépráv. č. 207/1916 ř. z. mohou býti zbaveny svéprávnosti osoby pro choromyslnost nebo slabomyslnost, jež jsou nezpůsobilé, aby obstarávaly samy své věci. Podle § 1 c. ř. s. jest posuzovati způsobilost zavazovati se, která jest podmínkou procesní způsobilosti, pak nutnost zastupování stran, jimž tato způsobilost schází, podle platných zákonných ustanovení, tedy pro obor občanského práva podle §§ 865 až 868 obč. zák. Z toho jest usuzovati, že platí § 865, první věta, obč. zák. též o osobě, která z jakéhokoli důvodu nebyla svéprávnosti zbavena, jestliže však není pro duševní chorobu s to, aby obstarávala své věci, dokud její choroba trvá. Že tu taková choroba u žalobce jest, vyplývá ze zjištění prvního soudu a sami stěžovatelé uvedli k tomu ve svém podání ze dne 16. února 1935, že žalobce byl v trestním řízení zavedeném proti němu uznán na základě posudku znaleckého za nepřičetného a trestní řízení proti němu zastaveno. Měl-li procesní soud důvodné pochybnosti o procesní způsobilosti žalobcově, jež mohla způsobiti zmatečnost řízení provedeného, byl nejen oprávněn, ale i povinen se jí obíratí a vyvoditi z ní důsledky. Jestliže tedy odvolací soud na základě zjištění prvního soudu o duševním stavu žalobcově zrušil řízení jako zmatečné podle § 477 č. 5 c. ř. s., neposoudil věc nesprávně.

Čís. 15939.

I. Strana, která prohlásila, že se vzdává ústního jednání odvolacího, nesmí býti z tohoto jednání vyloučena, musilo-li býti nařízeno podle § 492, odst. 2, c. ř. s. Též v odvolacím řízení jest strany řádně obeslati k ústnímu jednání odvolacímu a nelze toto jednání konati bez účasti strany se nedostavivší, schází-li výkaz o doručení obsílky k roku, po případě nebylo-li spolehlivě zjištěno, že obsílka byla straně skutečně doručena.

II. Mělo-li dovolání vytýkající zmatečnost úspěch a nevyřídil-li dovolací soud věc konečně, jest vzájemně zrušiti jen útraty nižších stolic, kdežto útraty dovolacího řízení jest vyhraditi dalšímu rozhodnutí ve věci samé.

(Rozh. ze dne 18. března 1937, Rv I 267/35.)

Nejvyšší soud, vyhověv dovolání žalobkyninu, zrušil rozsudek odvolacího soudu i odvolací řízení jemu předcházející, počínaje nařízením ústního jednání odvolacího, jako zmatečné a uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí; co do útrat vzájemně zrušil náklady odvolacího řízení a náklady dovolacího řízení vyhradil dalšímu rozhodnutí ve věci samé.

D ů v o d y:

V souzené věci podaly obě strany odvolání proti rozsudku soudu první stolice. Žalobkyně se sice zřekla, jak ve svém odvolacím spise, tak v odvolacím sdělení, podaném na odvolání žalovaného, ústního odvolacího jednání, avšak žalovaný ve svém odvolacím spise neučinil žádného prohlášení o zřeknutí se ústního odvolacího jednání. Nastal tu tedy případ upravený v druhém odstavci § 492 c. ř. s. v doslovu čl. III zákona z 8. června 1923, č. 123 Sb. z. a n., podle něhož, je-li několik odvolatelů a nezřeknou-li se všichni ústního jednání, jest vyříditi věc pro všechny odvolatele po ústním odvolacím jednání. Podle řečeného předpisu nemá tudíž zřeknutí se ústního odvolacího jednání jedním z odvolatelů právního účinku a musí býti ústní jednání odvolací nařízeno. Odvolací soud skutečně také nařídil rok k ústnímu odvolacímu jednání i obeslání právních zástupců obou stran, avšak přes to, že neměl prokázáno doručení obsílky právnímu zástupci žalobkyninu k tomuto roku, provedl ústní odvolací jednání jen za součinnosti právního zástupce žalovaného a bez účasti právního zástupce žalobkynina. Jak vysvítá z předkládací zprávy ze dne 29. ledna 1935, pokládal se odvolací soud za oprávněna k tomuto postupu, vycházeje z názoru, že žalobkyně dala svým prohlášením v odvolacím spise a v odvolacím sdělení jasně najevo, že se ústního odvolacího jednání nezúčastní. Z toho však, co bylo uvedeno, vyplývá, že není v zákoně opory pro názor, že strana prohlásivší, že se vzdává ústního odvolacího jednání, smí již proto býti vyloučena z účasti na tomto jednání, jež musilo býti nařízeno podle § 492, odst. 2, c. ř. s., jak tomu bylo v tomto sporu. Nebyl-li tudíž podán průkaz o tom, že byl právní zástupce žalobkynin uvědoměn o ústním odvolacím jednání, konaném dne 22. října 1934, jehož se pak také skutečně nezúčastnil, nebyl odvolací soud oprávněn provésti je bez tohoto průkazu. I v odvolacím řízení jest strany k jednání řádně obeslati a nelze ústní jednání odvolací konati bez účasti strany, schází-li výkaz o doručení obsílky k roku, po případě nebylo-li spolehlivě zjištěno, že přesto byla straně obsílka ta skutečně doručena, neboť i tu platí všeobecné předpisy o doručení uvedené v §§ 93 a násl. c. ř. s. a předpis § 477 č. 4 c. ř. s., byla-li porušena zásada rovného slyšení stran. Opak nelze vyvozovati z ustanovení § 491 c. ř. s., podle něhož jest o odvolání jednati a rozhodnouti, přihlédajíc k tomu, co jest uvedeno v odvolacím spise a v učiněném snad přípravném podání (§ 468 c. ř. s.), i když se jedna ze stran nebo obě strany nedostavily k odvolacímu jednání, neboť řečené ustanovení se týká jen stran, které se nedostavily dobrovolně k odvolacímu jednání, ale neplatí tehdy, nedostavila-li se některá

strana proto, že jí byla odňata možnost k jednání se dostaviti opomínutým doručením obsílky k roku. Dovolací soud proto k zjištění uplatňovaného důvodu zmatečnosti nařídil podle § 509, odst. 3, c. ř. s. vyhledávání a provedení důkazů a z výsledků vykonaného šetření a provedených důkazů zjistil, že zástupci žalobkyninu nebyla doručena obsílka k ústnímu jednání odvolacímu, konanému dne 22. října 1934. Podle toho byla žalobkyni odňata možnost před soudem projednávat opomínutým doručením obsílky k odvolacímu roku. Řízení u odvolacího soudu a rozsudek na jeho podkladě vydaný jsou tedy stíženy zmatečností podle §§ 503 č. 1 a 477 č. 4 c. ř. s. a bylo je proto zrušiti podle § 510, odst. 1, druhá věta, c. ř. s. Rozhodnutí o nákladech zmatečného řízení druhé stolice se opírá o § 51, odst. 3, c. ř. s. V příčině nákladů řízení dovolacího bylo rozhodnuto podle § 52 c. ř. s., neboť dovolání žalobkynino, vytykající zmatečnost, mělo úspěch a věc nebyla dovolacím soudem vyřízena s konečnou platností.

Čís. 15940.

Jestliže okresní nemocenská pojišťovna svému zaměstnanci, s nímž bylo možno zrušiti služební poměr jen po provedeném kárném řízení, oznámila, že ho disciplinární komise uznala kárně vinným, avšak, překročujíc meze svého oprávnění, se usnesla i na tom, aby prozatím nebyl propuštěn ze služeb žalované pod podmínkou, že v budoucnu vyhoví všem svým povinnostem a že zaměstnanec učiní prohlášení, že souhlasí s tím, aby byl propuštěn ze služeb žalované bez kárného řízení, poruší-li v budoucnu své povinnosti, jest změna služební smlouvy v otázce propuštění zaměstnance bez kárného řízení dosažena nespravedlivou pohružkou (§ 870 obč. zák.), projevil-li zaměstnanec souhlas s takovouto změnou.

(Rozh. ze dne 18. března 1937, Rv I 2644/36.)

Žalobce, definitivní úředník žalované okresní nemocenské pojišťovny v L., jenž podle kolektivní smlouvy mohl býti propuštěn z jejích služeb jen po provedeném kárném řízení a kterého žalovaná propustila dnem 31. července 1925 bez provedení tohoto řízení, domáhá se jednak určení, že trvá jeho definitivní služební poměr u žalované pojišťovny, jednak zaplacení služného od 9. listopadu 1932, t. j. za poslední tři léta před podáním žaloby. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Žalovaná pojišťovna též namítla, že zvláštní dohodou se žalobcem byl jeho definitivní služební poměr proměněn ve služební poměr, který byl zrušitelný, aniž bylo provedeno o služebním provinění žalobcově